

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 1 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. SB.6.1.1 · Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Üç grubu doğru yazar: aile, okul (sınıf), askerî birlik, öğretmenlik yaptığı okul, köy (muhtarlık), mahalle derneği vb. (İkisi doğruysa ölçüt puanının yarısı verilir.)	7
b)	Birinci nedeni çıkarır (yaşının ilerlemesi, büyümesi).	4
b)	İkinci nedeni çıkarır (meslek edinmesi, emekli olması, aile kurup çocuk ve torun sahibi olması, köyden şehre taşınması vb.).	4

a) Örnek cevap: Aile, köydeki okul, mahalle derneği.

b) Örnek cevap: Yaşı ilerledikçe öğrencilikten öğretmenliğe geçti. Emekli olup şehre taşınınca da dernekte gönüllü oldu; torunları doğunca dedelik rolü kazandı.

Sık hatalar: Grup yerine rol yazmak (ör. 'öğretmen'i grup saymak); Nedeni metne dayandırmadan genel cümleler kurmak

2. SB.6.1.1 · Dâhil olduğu grupların ve bu gruplardaki rollerinin zaman içerisinde değişebileceğine ilişkin çıkarım yapabilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Hilal'in kız çocuğu iken abla rolünü de kazandığını belirtir.	4
a)	Bu değişimi kardeşinin doğmasıyla açıklar.	3
b)	Yaşı ilerledikçe dâhil olduğu grupların ve rollerin arttığı, çeşitlendiği çıkarımını yapar.	7
c)	Akla yatkın bir grup ve rol tahmin eder (lise öğrencisi, yüzme takımı kaptanı, okul meclisi üyesi, üniversite öğrencisi vb.).	3
c)	Tahminini çizelgedeki bir bilgiye dayandırır (ör. yüzme takımındaki ilerleyişi, okul basamaklarının değişmesi).	3

a) Örnek cevap: Önce yalnızca ailenin kızıydı; 3 yaşında kardeşi Can doğunca abla rolünü de kazandı.

b) Örnek cevap: Hilal büyüdükçe katıldığı grupların sayısı arttı ve rolleri çeşitlendi; bir kişinin grupları ve rolleri zamanla değişir.

c) Örnek cevap: Yüzme takımında kaptan olabilir; çünkü 9 yaşında kursa başlayıp 11 yaşında takıma girmiş, sporda ilerliyor.

Sık hatalar: Çizelgedeki bilgileri yalnızca sıralayıp çıkarım yapmamak; Tahmini gerekçelendirmemek

3. SB.6.1.2 · Kültürel bağlarımızın ve millî değerlerimizin toplumsal birliğe etkisini yorumlayabilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Burak'ın ve Kerem'in önerilerini belirler.	3
a)	Bunların kişisel tercih olduğunu, toplumun bütününe paylaşılan ortak değerler olmadığını gerekçe olarak yazar.	5
b)	Takımın taraftarlarını bir araya getirdiğini kabul eder.	2
b)	Takım tutmanın toplumun tamamını kapsamadığını, rakip taraftarlar arasında ayrılık da yaratabildiğini belirterek görüşün panonun amacına uymadığını gerekçelendirir.	5
c)	Uygun önerilerden birinin (İstiklal Marşı, Türkçe, misafirperverlik) birliği güçlendirmesine yerinde bir örnek verip yorumlar.	5

a) Örnek cevap: Burak'ın futbol takımı ve Kerem'in bilgisayar oyunu. İkisi de kişisel tercihtir; toplumun bütünü tarafından paylaşılan ortak değerler değildir.

b) Örnek cevap: Takım, taraftarlarını gerçekten bir araya getirir. Ancak herkes aynı takımı tutmaz; rakip taraftarlar arasında zaman zaman kırgınlık ve ayrılık da olur. Bu yüzden takım tutmak bütün toplumu birleştiren bir değer sayılamaz.

c) Örnek cevap: Türkçe: Ülkenin her yerinden insanlar aynı dili konuştuğu için birbirini anlar, dertlerini ve sevinçlerini paylaşır; bu da birliği güçlendirir.

Sık hatalar: Kişisel ilgi alanlarını ortak değerlerle karıştırmak; Burak'ın görüşünü gerekçesiz reddetmek ya da kabul etmek

4. SB.6.1.3 · Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Öneri 1'in bir güçlü yönünü yazar (kalıcı olması, araçları yavaşlatması vb.).	3
a)	Öneri 2'nin bir güçlü yönünü yazar (hemen uygulanabilmesi, ek masraf gerektirmemesi vb.).	3
b)	Bir öneriyi seçer ya da iki öneriyi birleştirir.	3
b)	Tercihini kalıcılık, hız, maliyet ya da güvenlik gibi bir ölçüte dayandırarak gerekçelendirir.	6

a) Örnek cevap: Öneri 1 kalıcı bir çözümdür, araçları yavaşlatır. Öneri 2 ise hemen uygulanabilir ve masrafsızdır.

b) Örnek cevap: İkisini birleştiririm: Dilekçe hemen yazılsın; yaya geçidi yapıldıktan sonra kadar nöbet uygulansın. Böylece hem bugün hem de ileride öğrenciler güvende olur.

Sık hatalar: Yalnız bir önerinin güçlü yönünü yazmak; Tercihini gerekçesiz bırakmak

5. SB.6.1.3 · Toplumsal hayatta karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerini müzakere edebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Top oynayanların bir haklı gerekçesini yazar (hareket etme, oyun oynama ihtiyacı vb.).	4
a)	Oturmak isteyenlerin bir haklı gerekçesini yazar (dinlenme, güvenli ve sakin bir yer ihtiyacı vb.).	4
b)	İki grubun da kullanabileceği uygulanabilir bir çözüm yazar (gün ya da teneffüs sırası, alanın ikiye bölünmesi vb.).	7

a) Örnek cevap: Top oynayanlar teneffüste hareket etmek istiyor. Oturanlar ise sakin bir yerde dinlenmek ve topun çarpmasından korunmak istiyor.

b) Örnek cevap: Alan ikiye bölünsün; bir yarısı oyun, öbür yarısı oturma alanı olsun. Araya bir çizgi çekilsin.

Sık hatalar: Yalnız bir grubu haklı bulmak; Uygulanması mümkün olmayan bir çözüm önermek

Madde	Ölçüt	Puan
a)	III ve V numaralı kıtaları belirtir (biri doğruysa ölçüt puanının yarısı verilir).	5
b)	Kuzey Yarım Küre'de olduğunu belirtir.	3
b)	Doğu Yarım Küre'de olduğunu belirtir.	3
c)	C'nin Hint Okyanusu olduğunu yazar.	2
c)	Kıyısı olan iki kıtayı doğru belirtir (IV, V, VI, VII'den ikisi).	2

a) Örnek cevap: III (Avrupa) ve V (Asya).

b) Örnek cevap: Ekvatorun kuzeyinde olduğu için Kuzey Yarım Küre'de, başlangıç meridyeninin doğusunda olduğu için Doğu Yarım Küre'dedir.

c) Örnek cevap: Hint Okyanusu. IV (Afrika) ve VI (Avustralya).

Sık hatalar: Doğu ile batı yarım küreleri karıştırmak; Hint Okyanusu ile Büyük Okyanus'u karıştırmak